

PRILOGA: Opis območja čezmerne onesnaženosti, analiza stanja onesnaženosti, viri onesnaževanja, vpliv virov onesnaženosti, ukrepi za zmanjšanje onesnaženosti, odgovorni organi za izvajanje ukrepov

1. Opis območja čezmerne onesnaženosti

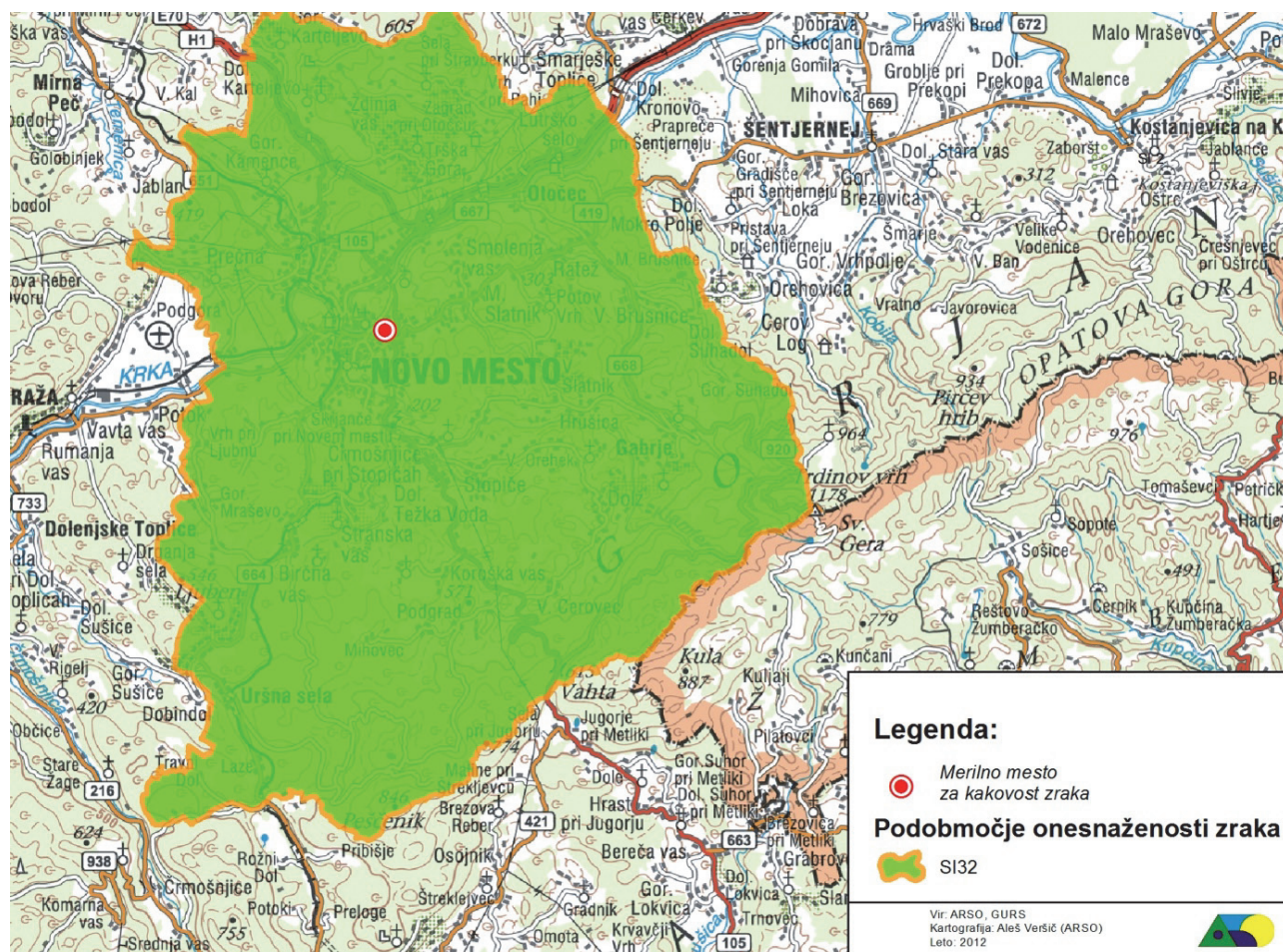
Območje SI3 (osrednja Slovenija brez Ljubljane) zajema območje od Gorenjske do Kočevja. Poseljenost območja SI3 je neenakomerna. Relief je hribovit.

V skladu s Sklepom o določitvi podobmočji zaradi upravljanja s kakovostjo zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 58/11) je bilo na območju SI3 zaradi obremenjenosti zraka z delci PM₁₀ določeno podobmočje SI32, ki obsega območje občine Novo mesto.

Površina območja je 236 km² s 36.182 prebivalci.

Območje SI 32 je podano na sliki 1.

Merilno mesto po tipu štejemo v mestno ozadje. Je na manjši vzpetini, obkroženo s stanovanjskimi hišami, zato je reprezentativno za širše območje mesta, kjer živi večina prebivalstva. Na kakovost zraka, predvsem na onesnaženost z delci, vplivata emisija iz individualnih kurišč v času kurilne sezone in industrija.

Slika 1. Zemljevid območja čezmerne onesnaženosti z delci PM₁₀ in merilno mesto

2. Raven onesnaženosti z delci PM₁₀

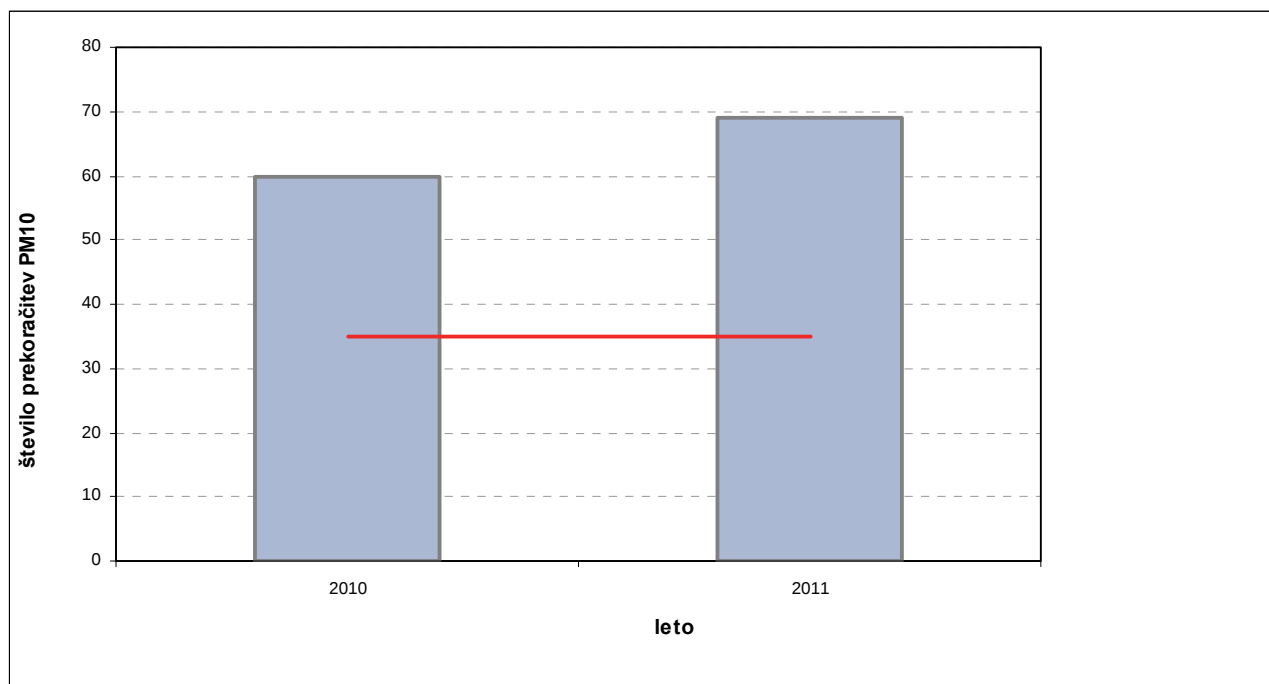
Meritve delcev PM₁₀ je agencija na tej lokaciji začela izvajati v začetku leta 2010.

Podatki o ravni onesnaženosti območja so podani na sliki 2: Število prekoračitev mejne dnevne koncentracije delcev PM₁₀ na merilnem mestu Novo mesto v letih 2010 in 2011 in na sliki 3: Povprečna letna koncentracije PM₁₀ na merilnem mestu Novo mesto v letih 2010 in 2011.

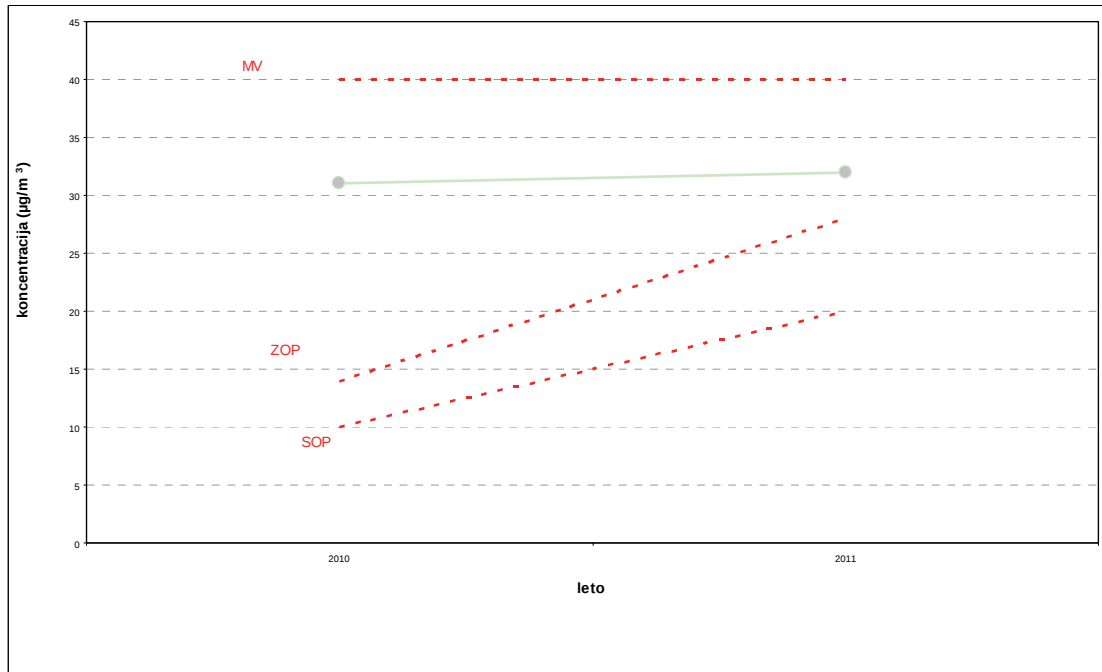
V omenjenem obdobju meritve predpisana mejna letna koncentracija ni bila presežena, presežen pa je bil zgornji ocenjevalni prag (ZOP).

Do preseganj mejne dnevne koncentracije prihaja izključno v zimskem obdobju leta (od oktobra do aprila), kar je povezano z nizkimi temperaturami, vplivom individualnih kurišč in temperaturno inverzijo in seveda z dodatnimi emisijami iz prometa in industrije.

V zadnjih dveh letih je opazno povečan vpliv individualnih kurišč. Gospodarska kriza je veliko prispevala k uporabi cenejših in s tem »nečistih« energentov, zlasti drv, premoga, biomase. Poleg tega se uporabljajo stare naprave s slabim toplotnim izkoristkom in preveč mokra drva.

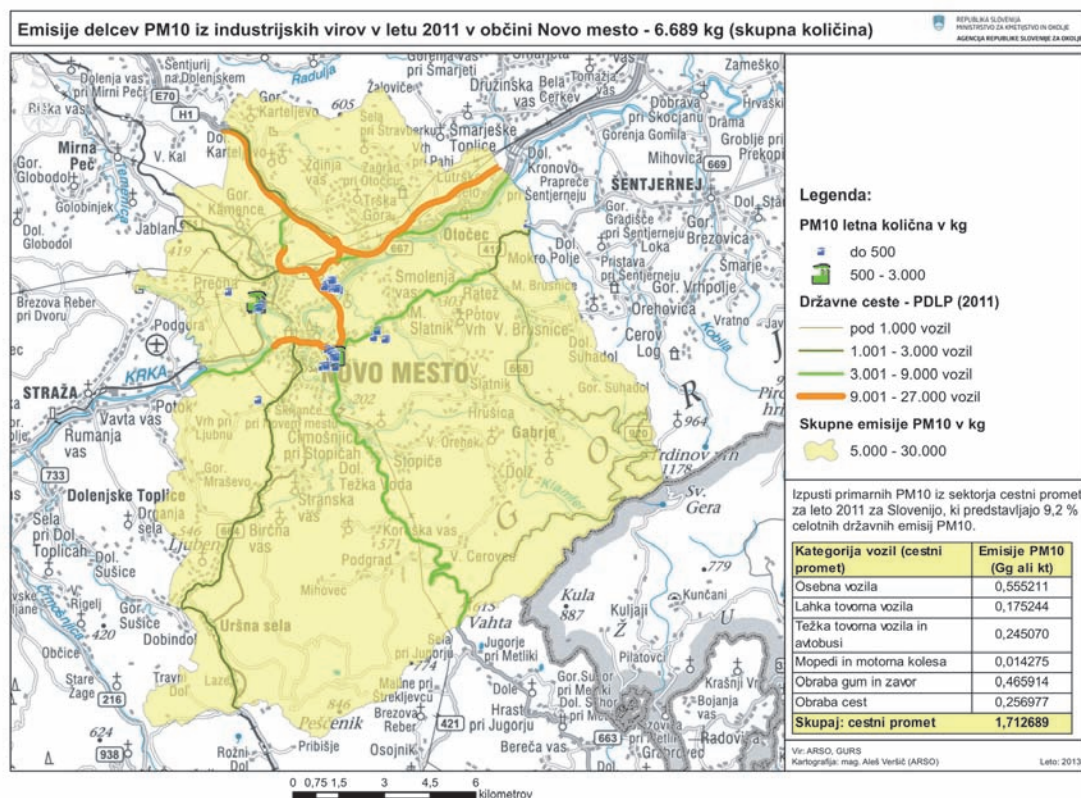
Slika 2: Število prekoračitev mejne dnevne koncentracije delcev PM₁₀

Slika 3: Povprečna letna koncentracija PM₁₀ (MV – mejna letna vrednost; SOP – spodnji ocenejvalni prag; ZOP – zgornji ocenjevalni prag)

3. Viri onesnaževanja

Viri emisij z izjemo industrije niso natančno določeni, predvideva pa se, da so glavni viri podobno kakor na drugih območjih promet in male kurilne naprave.

Slika 4: Kartografski prikaz emisij delcev PM₁₀ industrije in prometnih obremenitev državnih cest v letu 2011.

4. Vpliv virov na onesnaženost zraka

Glede na to, da meritve na merilnem mestu Novo mesto potekajo šele od leta 2010, opredelitve virov še niso opravljene. Dodatne analize za to lokacijo so predvidene v letu 2013, prvo poročilo in opredelitev virov delcev PM₁₀ je torej pričakovati v prvi polovici leta 2014.

Glede na to, da so trendi na vseh merilnih mestih po Sloveniji enaki, Agencija za okolje Republike Slovenije (v nadaljevanju besedila: agencija) strokovno ocenjuje, da so viri delcev PM₁₀ podobni kakor na drugih podobnih lokacijah. Lahko pride do odstopanja pri deležu individualnih kurišč, ker je merilno mesto Novo mesto locirano znotraj naselja hiš, ki so izključno vezane na lasten način ogrevanja in večinoma uporabljajo les.

Na podlagi zgornjih predpostavk agencija meni, da gre za naslednje vire: individualna kurišča, industrija, sekundarni delci (transport) in promet. Do konkretne analize virov agencija ne more podati odstotkovne ocene posameznega vira.

V splošnem agencija za Slovenijo ocenjuje, da znaša prispevek virov, ki niso lokalni približno eno tretjino izmerjenih ravni delcev PM₁₀.

5. Ukrepi za zmanjšanje onesnaženosti in odgovorni organi za izvajanje ukrepov

5.1 Ukrepi na področju spodbujanja učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije

5.1.1 Priklučevanje objektov na plinovodno omrežje in mikro sistemi daljinskega ogrevanja

5.1.1.1 Priklučevanje objektov na plinovodno omrežje

Občina že zagotavlja možnost priklučevanja objektov na plinovodno omrežje na večini območja največje obremenjenosti. Občina je v svojih aktih določila območja, na katerih se kot prednostno določi ogrevanje z zemeljskim plinom.

Koncesionar distribucijskega omrežja za oskrbo z zemeljskim plinom izvede širjenje plinskega omrežja v skladu s koncesijsko pogodbo in usmeritvami občine in vodi evidenco izvedenih priklučitev objektov.

Nosilca ukrepa: občina, koncesionar distribucijskega omrežja za oskrbo z zemeljskim plinom.

5.1.1.2 Opredelitev možnosti in spodbujanje mikro sistemov za daljinsko ogrevanje na lesno biomaso (DOLB) v primestnih naseljih in vaseh

V primestnih krajevnih skupnostih je vzpostavljanje mikro sistemov daljinskega ogrevanja na lesno biomaso ukrep, ki zaradi nadomestitve obstoječih, večinoma zastarelih ogrevalnih naprav prispeva k izboljševanju kakovosti zunanjega zraka. Občina določi nekatera območja, kjer je smiselna izgradnja mikro sistemov daljinskega ogrevanja na lesno biomaso in spodbujala aktivnosti, ki bodo pripomogle k izgradnji sistemov.

Cilj je, da bi do leta 2015 v občini vzpostavili najmanj en mikro sistem daljinskega ogrevanja na lesno biomaso.

5.1.2 Ukrepi na področju zamenjave naprav za ogrevanje gospodinjstev

5.1.2.1 Dodatno spodbujanje zamenjav obstoječih kurilnih naprav z ustrežnejšimi kurilnimi napravami in drugimi načini ogrevanja z obnovljivimi viri energije z nizko stopnjo emisij PM₁₀ na območju največje obremenjenosti

Zastarele kurilne naprave za ogrevanje gospodinjstev so eden glavnih virov onesnaževanja zraka.

Da bi spodbudili pospešeno zamenjavo zastarelih kurilnih naprav, ki jih ni mogoče nadomesti z napravami na zemeljski plin, s sodobnejšimi varnejšimi in varčnejšimi (energetska učinkovitost novih kurilnih naprav je najmanj 90 %) in hkrati upoštevali cilje za povečanje deleža obnovljivih virov v energetske bilanci na državni ravni, sev okviru razpisov države za spodbujanje vgradnje sodobnih kurilnih naprav na obnovljive vire energije in toplotnih črpalk z nizko stopnjo emisije PM₁₀ za ogrevanje določijo ugodni pogoji. Deležu spodbud, ki veljajo za območje celotne države, se dodajo sredstva države.

Vgradnja kotlov na zemeljski plin ob istočasni priključitvi na sistem distribucije plina na območju, kjer je kot prednostni način ogrevanja določena uporaba zemeljskega plina, se lahko spodbuja z dodatnimi subvencijami države in občine.

Nosilka: država.

5.1.2.2 Izobraževanje in vzpostavitev posebnega spletnega mesta za umno uporabo lesne biomase kot goriva v malih kurilnih napravah

Ministrstvo, pristojno za okolje, vzpostavi, vzdržuje in izboljšuje spletno mesto za umno uporabo lesne biomase kot goriva v malih kurilnih napravah.

Za uspešno izrabo informacij s spletnega mesta se izvaja promocija spletnega mesta in se informacije sporočajo gospodinjstvom tudi na druge načine. Občina pred vsako kurilno sezono na krajevno primeren način oglašuje spletno mesto in v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za okolje, po svoji oceni na podlagi informacij s spletnega mesta v gospodinjstva dostavlja ustrezna tiskana gradiva.

Ministrstvo pred začetkom kurilne sezone in v času povečanih možnosti za slabšo kakovost zunanjega zraka sporoči informacijo o pomembnosti pravilne uporabe lesne biomase kot goriva. Nosilki ukrepa: država, občina.

5.1.2.3 Prepoved uporabe premoga v malih kurilnih napravah

Država in občina proučita ukrep prepovedi uporabe premoga v malih kurilnih napravah na prekomerno onesnaženem območju, da bi preprečili ponovno širšo uporabo premoga.

Nosilki ukrepa: država, občina.

5.1.2.4 Izvajanje poostrenega nadzora nad kurjenjem odpadkov v malih kurilnih napravah

Občina izvaja izobraževanje uporabnikov o škodljivosti kurjenja z neustreznimi gorivi v malih kurilnih napravah v okviru smernic in gradiv, ki jih zagotovi država. Država izvaja poostren nadzor nad kurjenjem gorljivih odpadkov v malih kurilnih napravah. Država poveča učinkovitost delovanja dimnikarske službe za izvajanje tega ukrepa in izboljša sistem za izvedbo ukrepa.

Nosilci ukrepa: koncesionar dimnikarskih storitev, občina, država.

5.1.3 Horizontalni ukrepi

5.1.3.1 Lokalni energetske koncepti

Občina pri prenovi lokalnega energetskega koncepta med glavne usmeritve dokumenta vključi zahteve za učinkovitejše varstvo zraka. Lokalni energetski koncept mora temeljiti na učinkoviti rabi energije, pri zmanjšanju potreb pri oskrbi z energijo pa mora imeti prednost ogrevanje brez emisij PM₁₀.

Za izvajanje lokalne energetskega koncepta občina določi energetskega upravitelja, njegove naloge in način delovanja.

Nosilka ukrepa: občina.

5.1.3.2 Informiranje in spodbujanje zmanjševanja toplotnih izgub stavb

Z zmanjševanje toplotnih izgub stavb se zmanjšuje potreba po toploti za ogrevanje in sorazmerno tudi emisije zaradi ogrevanja. Energetska sanacija stavb je glavni dolgoročni ukrep za zmanjšanje onesnaževanja zraka. Aktivnosti Energetske svetovalne službe »ENSVET« se okrepijo in nadgradijo, občina pa občane informira o možnosti in koristnosti uporabe energetskih nasvetov. Občina dodatno informira občane o nepovratnih sredstvih in kreditih, ki jih Eko sklad j. s. v okviru svojih dejavnosti namenja v ta namen. Občina tudi spodbuja uvajanje energetske izkaznice stavb na svojem območju. Deležu spodbud, ki veljajo za območje celotne države, se dodajo sredstva države in občin.

Na območju občine je energetska sanacija večstanovanjskih zgradb ena od ključnih prednostnih nalog.

Izvede se energetski pregled največjih javnih objektov mesta in se na podlagi analiz zanje pripravi poseben načrt energetske sanacije s prednostno izvedbo sanacije.

Država v sodelovanju z občino spodbuja vključevanje zasebnih investorjev v izvajanje ukrepov energetske prenove večstanovanjskih zgradb (energetsko pogodbeništvo).

Nosilki ukrepa: občina, država.

5.1.3.3 Natančna evidenca malih kurilnih naprav

Izvajalci dimnikarske javne službe vzpostavijo in sporočijo evidence kurilnih naprav in izmerjenih vrednostih emisij dimnih plinov (vrsta, tip, starost, moč kurilne naprave, rezultati meritev dimnih plinov, vrsta goriva, vlažnost drv itd.). V ta namen ministrstvo, pristojno za

okolje, zagotovi ustrezne enotne obrazce in programsko opremo ter določi skrbnika evidenc, ki se bodo vzpostavile za celotno Slovenijo. Država izvede povezljivost evidenc o nepremičninah Geodetske uprave Republike Slovenije ter evidenc o energetskih izkaznicah stavb in evidenc dovoljenih rekonstrukcij in novogradenj kurilnih naprav.

Nosilci ukrepa: država, izvajalci dimnikarske javne službe.

5.1.3.4 Analiza možnosti energetske izrabe termalne vode

V občini so izviri termalne vode, kar obeta možnost izrabe geotermalne energije. Predvidena je izdelava analize o možnostih izrabe geotermalne energije za ogrevanje stavb, s čimer bi lahko zmanjšali emisije delcev zaradi ogrevanja.

Nosilki ukrepa: občina, država.

5.2 Ukrepi na področju prometa

5.2.1 Spodbujanje trajnostnega prevoza na ravni mesta

Občina po svoji presoji pripravi celovito prometno študijo z elementi trajnostne mobilnosti, ki bo zagotovila strokovne podlage za prostorsko načrtovanje in urejanje prometa na območju mesta.

Občina v svoje akte in programe na področju prometa v skladu s finančnimi in prostorskimi možnostmi vključi naslednje prednostne ukrepe:

- spodbujanje kolesarjenja tudi z umestitvijo novih kolesarskih stez in peš prometa,
- predlagane nove poti javnega potniškega prometa (v nadaljnjem besedilu: JPP),
- urejanje mirujočega prometa.

Nosilka ukrepa: občina.

5.2.2 Izboljšanje mestnega potniškega prometa

Občina izboljša učinkovitost mestnega potniškega prometa z naslednjimi ukrepi:

- prenovitev mestnega potniškega prometa s ponovno določitvijo prog in povečanjem pogostnosti voženj, zlasti ob prometnih konicah (obprihodu in odhodu delavcev in šolajoče mladine),
- v sodelovanju s sosednjimi občinami pregled voženj v primestnem in medkrajevnem prometu in uskladitev obeh vrst prometa (možnost podaljševanja obeh vrst prog obeh).

Nosilki ukrepa: občina, država.

5.2.3 Uvajanje vozil na stisnjeni zemeljski plin in vozil brez ali z zelo nizko stopnjo emisij delcev

Občina vzpostavi pogoje, da zasebni investitorji vzpostavijo tržno oskrbo s stisnjenim zemeljskim plinom za uporabo vozil na stisnjeni zemeljski plin.

Izvajalci javnih služb začnejo uporabljati vozila na stisnjeni zemeljski plin. Država in občina v okviru svojih pristojnosti vzpostavljata ugodnejše pogoje za vozila na stisnjeni zemeljski plin, država pa preuči možnost finančnega ali davčnega vzpodbujanja rabe vozil brez ali z zelo nizko stopnjo emisij delcev.

Nosilki ukrepa: občina in država.

5.2.4 Zagotovitev parkiranja koles na železniških postajališčih

Občina zagotovi izgradnjo in ureditev nadstrešnice na pomembnih avtobusnih postajah za parkiranje koles ter uredi parkirišča za kolesa pred najbolj obiskanimi javnimi stavbami v mestu. Upravljavca železniških postaj zagotovi nadstrešnice za parkiranje koles.

Nosilca ukrepa: občina in upravljavec železniških postaj.

5.2.5 Nadgraditev obstoječih postaj/postajališč JPP glede prometne varnosti in standardov kakovosti storitev JPP

Občina zagotovi izboljšanje povezav pločnikov do avtobusnih postajališč in ureditev varnih dostopov.

Nosilka ukrepa: občina.

5.2.6 Urejanje javnega potniškega prometa

Ob obnovi voznega parka izvajalca JPP se pospešeno izvaja zamenjava vozil, ki ustrezajo standardu najmanj EEV. Ukrep subvencionira država.

Izvede se pilotni projekt enotna vozovnica, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za promet.

Za povečevanje deleža javnega potniškega prometa se vozni red prilagodi z možnostjo povečanja pogostnosti odhodov mestnih, primestnih in medkrajevnih avtobusov.

Posebna pozornost se nameni povezavam naselij z železniškimi postajami za večjo mobilnost dnevnih migrantov, pri čemer je treba zagotoviti večjo točnost in zanesljivost železniškega prometa. Vozni redi in povezave rednih in šolskih prog prevozov se dodatno uskladijo.

Nosilki ukrepa: občina, država.

5.2.7 Spodbujanje izdelave mobilnostnih načrtov in trajnostne mobilnosti

Subjekti javnega sektorja in gospodarstva na območju občine za svoje potrebe izdelajo mobilnostne načrte, v katerih določijo ukrepe za povečanje trajnostne mobilnosti:

- odgovorno rabo avtomobila, portal za dogovore o skupnih vožnjah,
- spodbujanje hoje značrti pešpoti, službenim dežnikom, garderobami,
- spodbujanje kolesarjenja z varnimi kolesarnicami, službenim kolesom, kolesarju prijaznim delovnim mestom,
- spodbujanje uporabe JPP z informacijami o povezavah, potovalnim načrtom,
- zmanjševanje potovalnih potreb z delom na domu, gibljivim delovnim časom, telekonferencami,
- drugi ukrepi na predlog nosilca naloge.

V letih 2013 in 2014 ta načrt izdelajo subjekti javnega sektorja (občine, državni organi in drugi subjekti javnega sektorja) ter gospodarstva.

Ministrstvo, pristojno za okolje, v sodelovanju z drugimi pristojnimi ministrstvi do konca leta 2013 pripravi enotne usmeritve za izdelavo načrtov z vzorcem načrta in ga pošlje vsem subjektom javnega in gospodarskega sektorja na območju občine.

Občina načrte izdela do konca leta 2013, državni organi in drugi subjekti javnega sektorja ter gospodarstva pa do konca leta 2014.

Državni organi in drugi subjekti javnega sektorja ter gospodarstva na območju občine morajo medsebojno uskladiti ukrepe iz svojih načrtov.

Državni organi in drugi subjekti javnega sektorja ter gospodarstva izvajanje ukrepov iz načrta intenzivirajo tako, da se bo načrt v celoti izvajal najmanj do konca leta 2015.

Občina izvaja promocijo ukrepov za zmanjševanje emisij delcev iz prometa.

Nosilci ukrepa: občina, država, posamezni subjekti javnega sektorja in gospodarski sektor.

5.2.8 Preusmeritev tovornega prometa na železnico

Zaradi večjega števila tovornega prometa, ki ga uporabljajo predvsem večji industrijski obrati, ki delujejo v industriji, se ocenjuje, da so emisije prahu iz tovornega cestnega prometa dokaj visoke, zato jih je treba znatno zmanjšati. Preučijo se možnosti, da se večji del tovornega prometa preusmeri na železnico.

Nosilci ukrepa: država, občina, izvajalci gospodarskih dejavnosti, ki imajo svoje obrate na območju občine, in Gospodarska zbornica Slovenije.

5.2.9 Izboljšanje cestne infrastrukture

Država pospeši izgradnjo ceste, načrtovane z državnim prostorskim načrtom "3. razvojna oč jug", rekonstrukcija križišča Belokranjske ceste, obvoznica Regrča vas.

Nosilka ukrepa: država.

5.2.10 Ukrepi za zmanjšanje emisij zaradi zimskega posipanja cest

Ceste se bodo v čim večji meri plužile, da bo manjša potreba po posipanju. Ceste se bo posipalo le s soljo (natrijevim kloridom) oziroma s soljo z dodatki kalcijevih in magnezijev kloridov. Posipanje z drobljenimi kamnitimi agregati je dopustno samo v izjemnih primerih posebnih vremenskih situacij. Ti izjemni primeri se opredelijo v planih zimske službe. Navedeno velja tudi za posipanje površin za pešce. Posip s kamnitimi agregati se še vedno dopusti na malo ali zelo malo obremenjenih cestah z nižjega reda strmimi nakloni izven naselij in na makadamskih voziščih, kjer bi drugačen način zimskega vzdrževanja povzročal prevelike težave pri odvijanju prometa. Ti odseki cest morajo biti opredeljeni v planih zimske službe.

5.2.11 Poostren nadzor nad izvajanjem predpisa, ki ureja nalaganje in pritrjevanje tovora v cestnem prometu

Država izvaja poostren nadzor nad izvajanjem predpisa, ki ureja nalaganje in pritrjevanje tovora v cestnem prometu.

Nosilka ukrepa: država.

5.3 Ukrepi na drugih področjih

5.3.1 Izvajalci gospodarskih dejavnosti

Nosilci ukrepov: izvajalci gospodarskih dejavnosti, ki imajo svoje obrate na območju občine.

5.3.1.1 Uveljavitev sistema ravnanja z okoljem

Izvajalci gospodarskih dejavnosti izvedejo usposabljanje za uveljavitev sistema ravnanja z okoljem v vseh podjetjih, ki vključuje pripravo načrta za usposabljanje, organizacijske prilagoditve in investicije.

5.3.1.2 Zmanjševanje ubežnih emisij

Izvajalci gospodarskih dejavnosti pripravijo program za zmanjševanje ubežnih emisij, v katerem ugotovijo njihov vzrok in izvedejo ukrepe za njihovo zmanjšanje.

5.3.1.3 Spodbujanje tehnologij BAT

Izvajalci gospodarskih dejavnosti v okviru BAT spodbujajo tehnologije, ki najmanj obremenjujejo zrak z delci PM₁₀.

5.3.1.4 Zmanjševanje prašenja pri prevozu sipkega tovora

Izvajalci gospodarskih dejavnosti zagotavljajo prevoz sipkega tovora v pokritih tovornjakih ali cisternah.

Pri pretovoru trdnih snovi je potrebno:

- popolno ali v pretežni meri zaprtje prostorov, kjer se izvaja pretovor;
- odsesavanje lijakov na presipnih mestih;
- uporaba učinkovitih sistemov filtriranja in zbiranja delcev iz ubežnih emisij (filtri);
- kontrolirano delovanje odsesovalnih naprav;
- uporaba vetrobranov pri pretovoru na odprtem;
- prepoved pretovora pri visokih hitrostih vetra (določiti mejo v m/s);
- prilagajanje višine iztresa spreminjajoči se višini nasutja;
- prašenje – megličenje z vodo na izstopnih odprtinah in v zbirnih lijakih.

Izvajalci gospodarskih dejavnosti zagotavljajo kontrolirano izvajanje pretovora sipkega tovora v cisterne, s čimer se zmanjšajo enkratni izpusti sipkega tovora v okolico. Zagotavljajo se tudi naslednje aktivnosti:

- prekrivanje transportnih tokov sipkih tovorov;
- zapiranje strojev in druge opreme za obdelavo trdnih snovi (mletje, mešanje);

– tesnjenje mest, kjer lahko nastane ubežna emisija.

Država izvaja poostren nadzor.

Dodatna nosilka ukrepa: država.

5.3.1.5 Zmanjševanje prašenja deponij, gradbišč in vozni površin podjetij

Izvajalci gospodarskih dejavnosti proučijo in uporabljajo nove metode koagulacije, ki zagotavljajo učinkovito zmanjševanje prahu.

Izvajalci gospodarskih dejavnosti izvajajo pranje gum v vseh primerih, kadar bi to dodatno obremenilo zrak z delci.

Izvajalci gospodarskih dejavnosti zagotavljajo sistem vlaženja deponij peska in trdnih snovi na odprtih skladiščih in dvoriščih; v primeru daljše suše zagotavljajo mokrenje huje obremenjenih dvorišč. Priporoča se zviševanje vlažnosti materialov v primerih, kadar to ne vpliva na kakovost proizvoda.

Država izvaja poostren nadzor.

Dodatna nosilka ukrepa: država.

5.3.1.6 Zaščita površin z različnimi materiali, ki so odprti

Izvajalci gospodarskih dejavnosti zaščitijo in preprečujejo odnašanje prašnih delcev z vseh odprtih površin zemljišč. Država izvaja poostren nadzor.

Dodatna nosilka ukrepa: država.

5.3.2 Zmanjševanje prašenja na peskokopih in kamnolomih

Država poostri nadzor nad delovanjem obstoječih kamnolomov in peskokopov ter nad nezakonitimi peskokopi in kamnolomi. Na podlagi inšpekcijskega nadzora se zagotovi izvajanje potrebne sanacije tudi v manjših peskokopih.

Dodatna nosilka ukrepa: država.

5.3.3 Ozelenitev mesta

Na površine rastlin se absorbirajo delci in na ta način pripomorejo k znižanju koncentracij PM10 v zraku. Rastline absorbirajo tudi druga onesnaževala, kakor so dušikovi oksidi in ozon, in tako prispevajo k izboljšanju kakovosti zraka. Zelene površine prispevajo tudi k zmanjševanju mestnega toplotnega otoka, izboljšajo mikro klimo in so eden izmed ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam. Obstoječe zelene površine v mestu se varujejo, hkrati pa se pri načrtovanju novih zelenih površin upošteva njihov pomen za kakovost zraka tako pri obsegu novih zelenih površin kakor tudi pri izbiri vrst zasajenih rastlin.

5.3.4 Izobraževanje in ozaveščanje

5.3.4.1 Vzpostavitev posebnega spletnega mesta za kakovost zraka

Ministrstvo, pristojno za okolje, vzpostavi spletno mesto za kakovost zraka z naslednjimi vsebinami:

- pomen kakovosti zraka;
- pomen čistega zraka za zdravje;
- letni podatki o preteklih emisijah ter temeljne značilnosti teh emisij časovno (analize, trendi itd.) in podatki o učinkih ukrepov;
- viri emisij po skupinah (male kurilne naprave, promet, industrija in drugi viri),
- ukrepi za izboljšanje kakovosti zraka, ki jih lahko v vsakodnevnem življenju izvajajo posamezniki in gospodinjstva;
- kratkoročni ukrepi, ki so predvideni v primeru, da gre za nekajdnevno zaporedno in visoko preseganje mejnih vrednosti;
- dostop do tega odloka;
- povezave na druga spletna mesta s področja vsebin kakovosti zraka (EU, organizacije civilne družbe s področij kakovosti zraka, evropska mesta in regije);
- kontaktni podatki.

Za uspešno uporabo informacij s spletnega mesta se izvaja promocija spletnega mesta in se informacije sporočajo gospodinjstvom tudi na druge načine.

Nosilka ukrepa: država.

5.3.4.2 Izvajanje stalne medsektorske socialno-ekonomske analize kot podlage za načrtovanje ukrepov

Ministrstvo, pristojno za okolje, izvaja stalno medsektorsko sociološko-ekonomsko analizo o socioloških, ekonomskih in drugih okoliščin ter pogojih za ravnanje ljudi in gospodinjstev glede kakovosti zraka. Na podlagi rezultatov analize je treba letno čimbolj natančno načrtovati uporabo virov za izboljšanje kakovosti zraka in za spremembe načrtov za kakovost zraka.

Nosilka ukrepa: država.

5.3.4.3 Izobraževanje in ozaveščanje o kakovosti zunanjega zraka

Ministrstvo, pristojno za okolje, in občina skupaj izvedeta akcijo izobraževanja in ozaveščanja javnosti o kakovosti zraka in o tem odloku takoj po sprejetju tega odloka.

Nosilki ukrepa: država, občina.

5.3.5 Zmanjševanje ognjemetov na območju mestne občine

Občina izvede ozaveščanje prebivalstva o škodljivem vplivu ognjemetov na onesnaženost zraka s PM₁₀.

Nosilka ukrepa: občina.

5.3.6 Ozelenitev (zatravitev in/ali pogožditev) vseh odprtih površin, ki niso v uporabi

Lastniki zemljišč zatravijo ali pogoždijo vse površine, ki so iz kakršnih koli vzrokov odprte, razen kmetijskih obdelovalnih površin.

Nosilka ukrepa: država (inšpektor za prostor, kmetijstvo ali gozdarstvo).

5.3.7 Vključitev zagotavljanja kakovosti zraka v občinske akte

Občina zagotovi vključitev zagotavljanja kakovosti zraka v svoje akte tako, da načrtovanje in izvajanje aktov zajemata tudi ukrepe za boljšo kakovost zunanjega zraka iz tega odloka in drugih predpisov, ki vplivajo na kakovost zraka.

Nosilka ukrepa: občina.

5.3.8 Drugi dodatni ukrepi industrije

Industrija glede na svoje zmožnosti v zvezi z energetiko opravi analizo toplotnih izgub svojih zgradb in na tej podlagi izvede toplotno izolacijo stavb.

Na področju prometa vsa večja podjetja pripravijo mobilnostne načrte, jih medsebojno po potrebi uskladijo in jih začnejo izvajati že v letu 2014.

5.4 Kratkoročni ukrepi

Kratkoročni ukrepi se izvajajo zaradi skrajšanja obdobj, ko so presežene dnevne mejne vrednosti PM_{10} v zunanjem zraku. Kratkoročni ukrepi vsebujejo priporočila občanom in institucijam, da v okviru svojih možnosti začasno zmanjšajo emisije delcev pri uporabi prometnih sredstev in kurilnih naprav za ogrevanje ter drugih naprav, ki emitirajo večje količine delcev.

Ministrstvo, pristojno za okolje, v sodelovanju z mestno občino pripravi zloženko s priporočili občanom za zmanjševanje emisij PM_{10} med obdobji prekomerne onesnaženosti s PM_{10} , vključno s priporočili o ravnanju v času prekomerne onesnaženosti za zmanjševanje vplivov na zdravje. Zloženka vsebuje tudi druge informacije o onesnaženosti zraka na območju mestne občine.

Nosilci ukrepa: občina, država, povzročitelji obremenitve.

6. Drugi podatki

V skladu s 1.10 točko priloge 7 Uredbe o kakovosti zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 9/11) so vsi razpoložljivi podatki ali njihovi viri, ki niso vsebovani v tem odloku objavljeni na spletni strani ministrstva, pristojnega za okolje (http://www.mko.gov.si/si/delovna_podrocja/zrak/).